

Asia: VN/25323/2021

Luonnos valtioneuvoston huoltovarmuusselonteoksi

Lausunto Utlåtande

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Utlåtande om kapitel 1 Inledning

-

Lausunnot lukuun 2. Kansainvälinen yhteistyö

Utlåtande om kapitel 2 Internationellt samarbete

-

Lausunnot lukuun 3. Huoltovarmuuden toimintaympäristön kehitys ja sen vaikutukset

Utlåtande om kapitel 3 Utveckling av försörjningsberedskapens verksamhetsmiljö och effekterna av denna utveckling

-

Lausunnot lukuun 4. Kansalaisvarautuminen

Utlåtande om kapitel 4 Medborgarnas beredskap

Naisten Valmiusliitto ry, Marttaliitto ry, Finlands svenska Marthaförbundet rf, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry ja Maanpuolustusnaisten Liitto ry kiittävät mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosluonnoksesta.

Yllä mainitut järjestöt kehittävät varautumis- ja turvallisuustaitoja sekä pyrkivät lisäämään kansalaisten mahdollisuuksia toimia häiriö- ja poikkeusoloissa yhteiskunnan hyväksi.

Selonteossa on esiin nostettu covid-18-pandemia ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmi-kuussa 2022, jolloin Suomen toiminta- ja turvallisuusympäristö muuttuivat äkillisesti. Selonteossa kiinnitetään huomiota huoltovarmuuden ja turvallisuusuhkien monimuotoisuuteen, yhteiskunnan kriisinsietokyvyn merkitykseen sekä esitetään yhteiskunnan vahvistamiseksi toimenpiteitä, jotka

vaativat resurssointia. Selonteko kiinnittää huomiota siihen, että huolto-varmuus on muutakin kuin perinteistä materiaalista varautumista.

Huoltovarmuudesta ja kokonaisturvallisuudesta huolehtiminen ovat keskeisiä tekijöitä sotilaallisen maanpuolustuksen lisäksi, jotka luovat kansalaiselle turvallisuuden tunnetta toimin-ta- ja turvallisuusympäristön muutoksessa. Vaikka Suomen huoltovarmuus on perusteiltaan melko hyvä, selonteossa todetaan, että huoltovarmuus varmistetaan kaikkia yhteiskunnan voimavaroja hyödyntäen. Järjestöillä on keskeinen rooli osana suomalaisen kokonaisturvallisuuden yhteistoimintaa. Tällä hetkellä kolmannen sektorin henkilö- ja osaamispotentiaalia ei hyödynnetä kuin pieneltä osin eikä selonteossa esitetä konkreettisia toimenpiteitä tämän osa-alueen parantamiseksi. Kolmannen sektorin mahdollisuus tavoittaa kansalaisia on myös merkittävä.

Selonteossa esiin nostettu kansalaisvarautuminen vahvistaa merkittävästi yhteiskunnan kriisinsietokykyä. Tiedot ja taidot varautumiseen sekä selviytymiseen poikkeuksellisissa olosuhteissa ja tilanteissa pitää kehittyä varhaiskasvatuksesta lähtien ja jatkaa koko oppivelvollisuusiän, ja siitä eteenkin päin. Turvallisuus- ja varautumistaitoja omaavat kansalaiset vahvistavat omalta osaltaan yhteiskunnan kriisinkestävyttä. Myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä torjuminen ja ympäristön kestävä kehityksen edistäminen tulee olla osana kansalaisten varautumis- ja turvallisuustaitoja.

Allekirjoittaneet järjestöt pyytävät huomioimaan, että yli puolet väestöstä ei ole suorittanut asepalvelusta eikä heillä ei ole etukäteen suunniteltua tehtävää poikkeusoloissa tai valmiutta nostettaessa. Moni nainen, joka ei ole suorittanut vapaaehtoista asepalvelusta, haluaa kuitenkin toimia poikkeusoloissa ja erilaisissa häiriötilanteissa yhteiskunnan hyväksi.

Yhteistyössä eri viranomaisten kanssa tulee etukäteen tunnistaa ja määritellä vapaaehtoisille soveltuvia tehtäviä. Esimerkiksi allekirjoittaneet järjestöt voi olla mukana järjestämässä koulutusta ko. tehtäviin. Näistä eri tehtäviin koulutetuista sekä muuta turvallisuuskoulutusta hankkineista henkilöistä tulee perustaa rekisteri sisältäen kutsujärjestelmän, jotta henkilöt voidaan tavoittaa tarvittaessa.

Selonteossa esiin nostettu laaja-alainen maahamme kohdistuva vaikuttaminen, jolla pyritään horjuttamaan yhteiskuntamme toimintaa, ulottuu koko väestöön ja etenkin siviileihin. On huolehdittava, että kansalaisten koulutus, jolla tähdätään turvallisuustaitojen, yhteiskunnan ja yksilöiden resilienssin vahvistamiseen sekä maanpuolustustahdon ylläpitämiseen, toteutetaan yhteiskunnan varoin.

Naisten Valmiusliitto ry

Marttaliitto ry

Finlands svenska Marthaförbundet rf

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry

Maanpuolustusnaisten Liitto ry

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuuden toimintamalli

Utlåtande om kapitel 5 Verksamhetsmodell för försörjningsberedskapen

-

Lausunnot lukuun 5.1.5 Sektorikohtaisen varautumisen lähtökohtia

Utlåtande om kapitel 5.1.5 Utgångspunkter för den sektorsvisa beredskapen

-

Lausunnot lukuun 6. Sotilaallinen huoltovarmuus

Utlåtande om kapitel 6 Militär försörjningsberedskap

-

Lausunnot lukuun 7. Huoltovarmuuden kehittämislinjauksia

7.1 Huoltovarmuuden taloudelliset resurssit

Utlåtande om kapitel 7 Riktlinjer för utveckling av försörjningsberedskapen

7.1. Ekonomiska resurser för försörjningsberedskapen

-

7.2. Huoltovarmuuslainsäädännön ajantasaistaminen

7.2. Uppdatering av försörjningsberedskapslagstiftningen

-

7.3. Sektorikohtainen varautumisen ja yhteistyön kehittäminen sekä osaamisen varmistaminen

7.3. Utvecklande av den sektorsvisa beredskapen och det sektorsvisa samarbetet samt säkerställande av kompetensen

-

7.4. Verkostomallin kehittäminen sekä jatkuvan yhteiskunnallisen vuoropuhelun tarve

7.4. Utveckling av nätverksmodellen och behovet av en kontinuerlig samhällsdialog

-

Lausunnot liitteeseen 1

Utlåtande om bilaga 1

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Övriga allmänna kommentarer om redogörelsen

-

Lindell Pia

Naisten Valmiusliitto ry - Marttaliitto ry, Finlands svenska Marthaförbundet rf, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Maanpuolustusnaisten Liitto ry